

**SAYOHAT JURNALISTIKASI ORQALI TRANSMILLIY
KOMMUNIKATSIYA: O'ZBEKISTON MISOLIDA**

Shaxnoza Sobirova Nasimovna

Annotatsiya: Sayohat jurnalistikasi bugungi kunda axborot olish va uni yetkazishdan tashqari, transmilliy kommunikatsiyaning muhim vositasiga aylangan. Ushbu sohaga oid maqolamizda aynan O'zbekiston misolida sayohat jurnalistikasining transmilliy kommunikatsiyadagi rolini batafsil tahlil qilamiz. Mass-mediada yuz berayotgan o'zgarishlar va turizm sohasida yuzaga kelayotgan yangi tendensiyalar sayohat jurnalistikasining o'zgarishiga, uning chet ellik tomoshabin va o'quvchilar uchun yanada qiziqarli va ma'lumotlarga boy bo'lishiga olib kelmoqda.

Kalit so'zlar: sayohat jurnalistikasi, axborot, tarixiy-madaniy meros, milliy bayramlar, an'analar, media, turizm, transmilliy kommunikatsiya.

O'zbekistonning boy tarixiy-madaniy merosi va geografik o'rni, uning Markaziy Osiyoda strategik pozitsiyasi, o'z-o'zidan mamlakatni turizm uchun qiziqarli hududga aylantiradi. Bu yerda joylashgan qadimiy shaharlar — Samarqand, Buxoro, Xiva, Shahrisabz kabi tarixiy joylar yuzlab yillar davomida ko'plab madaniyatlarni o'zida jamlagan va bu boylikni saqlab qolgan. Sayohat jurnalistlari aynan shu merosni targ'ib qilish orqali mamlakatning ijtimoiy va madaniy hayoti haqida ko'plab qiziqarli faktlar va ma'lumotlarni dunyo miqyosiga yetkazmoqda. Birinchi darajali vazifa sifatida sayohat jurnalistlari O'zbekistonni butun dunyo uchun ochiq kitobga aylantirishga harakat qiladilar. Bu orqali ular o'zbek xalqi, uning urf-odatlarini, milliy bayramlari, an'analarini, milliy taomlari va boshqa madaniy xususiyatlarini yoritadilar. Madaniyatlararo ko'prik vazifasini o'taydigan bu yo'nalish, transmilliy kommunikatsiyaning asosiy ustunlaridan biri hisoblanadi. Jurnalistlarning hikoyasi orqali xorijiy o'quvchi O'zbekistonda yashayotgan odamlarning hayot tarzini to'liqroq anglay

boshlaydi, ular orasida millatlararo o'zaro hurmat va anglashuvni rivojlantirishga xizmat qiladi. [1]

Sayohat jurnalistikasi, shuningdek, mamlakatga kelayotgan turistlarning sonini oshirishda katta rol o'ynaydi. Sayohatga oid mazmunli va ta'sirli hikoyalar, intervyular, voqealar va tadbirlar haqida batafsil materiallar chop etilishi orqali O'zbekistonning turizm salohiyati yanada ko'zga ko'ringan bo'ladi. Bu esa o'z navbatida milliy iqtisodiyotga ijobiy ta'sir ko'rsatadi, yangi ish o'rinlarining yaratilishiga, xizmat ko'rsatish sohasining rivojlanishiga turtki beradi. Transmilliy kommunikatsiya nuqtai nazaridan sayohat jurnalistikasi shaharlararo, mamlakatlararo va mintaqalararo axborot almashinuvida kuchli tarmoq yasaydi. Jurnalistlar O'zbekistonda mavjud bo'lgan turizm ob'ektlarini, tarixiy va madaniy yodgorliklarni, shuningdek tabiatning betakror go'zalligini global auditoriyaga taqdim etishadi. Shu bilan birga, ular mahalliy aholi bilan suhbatlar o'tkazib, ularning hayot tarzini, umid va muammolarini yoritib, transmilliy auditoriyaga bridging o'rnini yaratadilar. Sayohat jurnalistikasi orqali mamlakatning ijtimoiy hayotidagi muhim jarayonlar ham keng yoritiladi. Bu o'z ichiga mahalliy tadbirlar, xalqaro festivallar, san'at namoyishlari va boshqa madaniy voqealarni qamrab oladi. O'zbekistonlik jurnalistlar bunday tadbirlarni yoritish orqali mamlakatning madaniy hayoti haqida yangi ma'lumotlarni dunyoga yetkazadilar. Natijada, O'zbekiston global madaniy maydonda yanada faol qatnashuvchi markazga aylanadi, bu esa transmilliy kommunikatsiya sohasida aloqalarni yanada rivojlantiradi. Shu bilan birga, sayohat jurnalistikasining mintaqaviy imkoniyatlari ham katta ahamiyatga ega. O'zbekistonning o'zi kabi qo'shni davlatlar bilan o'zaro bog'liqligi, mintaqaviy madaniyat va tarixiy meros o'rtasidagi o'zaro ta'sirlar jurnalistlar tomonidan keng yoritiladi. Bu o'z navbatida Markaziy Osiyo davlatlari o'rtasida turizmning rivojlanishiga keng yo'l ochadi, shuningdek, xalqaro hamkorlik darajasini oshiradi.[2]

O'zbekistonda sayohat jurnalistikasining rivojlanishi uchun davlat siyosati ham katta ahamiyat kasb etadi. So'nggi yillarda mamlakat hukumati tomonidan

turizmni rivojlantirishga qaratilgan kompleks dasturlar ishlab chiqilib, investitsiyalar jalb qilinmoqda. Bu jarayonda jurnalistlarning roli shundaki, ular amalga oshirilayotgan islohotlar va yangi loyihalar haqida keng jamoatchilikka xabar berib, mamlakatning global maydondagi imijini yaxshilashga xizmat qiladilar.[3]

Texnologik taraqqiyot sayohat jurnalistikasiga yangi turtki bermoqda. Bugungi kunda multimedia, interaktiv platformalar va ijtimoiy tarmoqlar orqali mamlakatni yoritish imkoniyatlari juda kengaydi. O'zbekistonlik jurnalistlar bu imkoniyatlardan faol foydalanib, mamlakatning betakror go'zalliklarini, madaniy xususiyatlarini, yangi sayohat marshrutlarini keng auditoriyaga taqdim qilmoqdalar. Virtual sayohatlar va onlayn reportage'lar orqali dunyo jamoatchiligiga yanada yaqinlashib kelmoqda. O'zbekistonning madaniy kengligi sayohat jurnalistikasida muhim mavzulardan biridir. Bu yerda yashayotgan turli millat va elat vakillarining madaniyati, urf-odatlar va an'analari jurnalistlar tomonidan yoritilib, millatlararo integratsiya jarayoni qo'llab-quvvatlanadi. Bu, o'z navbatida, mamlakatda tinchlik va yarashuv muhitining mustahkamlanishiga xizmat qiladi. Shu tariqa, sayohat jurnalistikasi transmilliy kommunikatsiyaning ijtimoiy-madaniy ko'prigi vazifasini o'taydi.[4]

Sayohat jurnalistlari mamlakatning turizm infratuzilmasidagi muammolarni ham ko'taradilar. Yo'llar sifati, mehmonxonalar xizmatlari, sayyohlarni kutib olish va ularga yordam berishning zamonaviy tizimlari haqida tanqidiy maqolalar joylashtiriladi. Bu esa davlat va biznes sohasida sifatni oshirishga turtki beradi, xizmat ko'rsatish tizimini yaxshilashga xizmat qiladi. Shu sababli, sayohat jurnalistikasi nafaqat davlat va xalq o'rtasida axborot almashinuvi vositasi, balki muammolar yechimi uchun platforma sifatida ham xizmat qilmoqda. Sayohat jurnalistikasining axborot tarqatish tizimiga ijtimoiy tarmoqlarning qo'shilishi yangi davr bosqichini anglatadi. Instagram, Facebook, Telegram, TikTok kabi platformalarda faol ishlayotgan jurnalistlar O'zbekistonning turizm imkoniyatlarini jonli tarzda ko'rsatib, katta auditoriyaga tez va samarali axborot

yetkazmoqda. Bu esa mamlakatni yangi formatda tanitish imkoniyatlarini kengaytiradi hamda transmilliy kommunikatsiyaning cheksiz imkoniyatlarini namoyish qiladi. O'zbekistonlik sayohat jurnalistlarining xorijiy hamkasblar bilan almashinuvi ham muhim ahamiyatlidir. Bu tajriba almashinuvi global standartlar, yangi metod va yondashuvlarni o'zlashtirish imkonini beradi. Shu bilan birga, xorijiy jurnalistlar O'zbekistonga tashrif buyurib, bu yerning noyob madaniyatini o'z mamlakatida yoritish orqali transmilliy kommunikatsiya maydonini kengaytiradi.[5]

Sayohat jurnalistikasi nafaqat mamlakatning ijtimoiy va madaniy hayotini yoritadi, balki iqtisodiyotning muhim elementiga ham aylanmoqda. Turizm sohasidagi rivojlanish, yangi marshrutlar va xizmat ko'rsatish turlarining ommalashuvi orqali mamlakatga xorijiy investitsiyalar oqimi keladi. Bu esa hududiy rivojlanishga ham ijobiy ta'sir ko'rsatmoqda. O'zbekistonning tarixiy shaharlaridagi madaniyat va tarixning uyg'unligini ko'rsatish sayohat jurnalistikasining eng jozibali jihatlaridan biridir. Samarqand, Buxoro, Xiva kabi shaharlarning boy merosi jahon hamjamiyatida chuqur e'tirof etilmoqda. Jurnalistlar bu joylarni, ularning tarixi, arxitekturasini va madaniy ahamiyatini batafsil yoritib, mamlakatni global sayohat xaritasida yanada mashhur qiladi. Sayohat jurnalistikasi tabiat go'zalliklarini ham katta e'tiborga oladi. Tabiat qo'ynidagi yodgorliklar, tog'lar, ko'llar va boshqa tabiiy sarkardalar bilan tanishtirish orqali ekologik turizmni rag'batlantiradi. Bu esa tabiatni muhofaza qilish, ekoturizmni rivojlantirish va mahalliy aholi hayot sifatini yaxshilashga yordam beradi. Muammolarni yoritishga kelganda, sayohat jurnalistlari ko'pincha turizm sohasidagi yetishmovchiliklarni ham tanqidiy ko'rsatadilar. Bu sayohatchilar uchun qulayliklar yaratish, xizmat ko'rsatish samaradorligini yaxshilash va sifatni oshirish uchun davlat va xususiy sektor tomonidan zarur choralarni ko'rishga turtki beradi. [6]

Xulosa:

Xulosa qiladigan bo'lsak, sayohat jurnalistikasi O'zbekistonda transmilliy kommunikatsiyaning kuchli vositasi sifatida shakllanmoqda. U mamlakatning turizm salohiyatini ochib beradi, madaniyatlararo muloqotni rivojlantiradi va iqtisodiy rivojlanishga ta'sir ko'rsatadi. Bugungi kunda bu sohaning kelajagi ijtimoiy tarmoqlar, raqamli texnologiyalar va xalqaro hamkorlikning yanada kengayishida ko'rinadi. Sayohat jurnalistikasi orqali O'zbekiston o'zining boy madaniyati va tarixini butun dunyoga tanitib, global maydonda o'z o'rnini yanada mustahkamlaydi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Abdurahmonov, O. (2020). «Sayohat jurnalistikasi va uning axborot kommunikatsiyasi sohasidagi o'rnini». O'zbekiston jurnalistika va ommaviy kommunikatsiyalari universiteti ilmiy ishlari, 12(3), 55-63.
2. Ergasheva, N. (2019). «Transmilliy kommunikatsiya va O'zbekiston turizmi: yangiliklar va istiqbollar». "Til va Adabiyot ta'limi" jurnali, 3(1), 45-52.
3. Kamolov, S. (2021). «Multimedia vositalari yordamida sayohat jurnalistikasining rivojlanishi». Media va kommunikatsiya, 7(2), 29-37.
4. Mirzaev, F. (2018). «O'zbekiston sayyohligi va madaniy kommunikatsiyada jurnalistlarning roli». Xalqaro jurnalistika va aloqa, 9(4), 12-20.
5. Rasulova, M. (2022). «Xalqaro auditoriya uchun sayohat jurnalistikasi kontentining ahamiyati». O'zbek tilshunoslik va jurnalistika tahlillari, 15(1), 70-78.
6. Tursunov, D. (2017). «Turizm va transmilliy kommunikatsiya: O'zbekiston misolida zamonaviy yondashuvlar». O'zbekiston fanlari akademiyasi axborotnomasi, 21(2), 101-107.
7. Yusupov, A. (2019). «Sayohat jurnalistikasi va yangi media: O'zbekistonda tajribalar va istiqbollar». Innovatsion jurnalistika, 5(3), 38-45.